

باید تکنولوژی موجود را کنترل و مدیریت کنیم / مبانی تکنولوژی مدرن

حجت الاسلام خسروپناه گفت: مبانی تکنولوژی با اسلام در تعارض می باشد و تکنولوژی به لحاظ مبانی با اسلام سازگاری ندارد.

حجت الاسلام خسروپناه گفت: مبانی تکنولوژی با اسلام در تعارض می باشد و تکنولوژی به لحاظ مبانی با اسلام سازگاری ندارد.

به گزارش خبرگزاری مهر، جلسه اول از سلسله نشست های فلسفه تکنولوژی با موضوع «تکنولوژی در آینده انقلاب اسلامی ایران» در سالن همایش پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، در تاریخ ۳۰ بهمن برگزار گردید. سخنرانان این جلسه؛ حجت الاسلام حمید پارسانیا، حجت الاسلام عبدshy&الحسین خسروپناه و مهدی نصیری بودند.

سخنران اول جلسه حجت الاسلام عبدshy&الحسین خسروپناه در ابتدا تلقی خود از تکنولوژی را بیان کرد و گفت: معادل فارسی واژه تکنولوژی، فناوری است. تعریف تکنولوژی؛ دانستن مهارتی و کاربردی یک ساخت شناخت کاربردی که جنبه مهارتی و معرفتی دارد، است که بر ساخته بشر است. می shy&توان تکنولوژی را به دو بخش نرم افزاری (علوم مهندسی) و سخت افزاری (صنعت) تقسیم کرد. تکنولوژی برای تغییر در طبیعت ایجاد شده است و قبل از تکنولوژی علوم پایه وجود دارد و تا علوم پایه نباشد فناوری نخواهیم داشت. البته علوم کاربردی همیشه بوده و دستاورد مدرنیته نیست و در تفکر اسلامی ذیل علوم طبیعی بحث شده است.

ریاست مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه در ادامه این سوال را مطرح کرد که آیا اسلام تکنولوژی را می پذیرد یا خیر؟ وی در این باره گفت: خود این سوال را می shy&توان به دو سوال دیگر تحلیل کرد؛ سوال اول اینکه آیا اسلام کشف طبیعت و تبدیل کشف به علوم کاربردی را اجازه می shy&دهد یا خیر؟ سوال دوم اینکه؛ اسلام تکنولوژی فعلی را می shy&پذیرد یا خیر؟

وی در جواب سوال اول گفت: اسلام با توجه به تاکید بر تعقل و تجربه به ما اجازه می دهد که طبیعت شناسی و به تعبیر آیت الله جوادی آملی خلقت شناسی، داشته باشیم. همچنین آیات دال بر تسخیر طبیعت به ما می shy&گوید می shy&توانیم از کشفیات خودمان استفاده کرده و در طبیعت تصرف داشته باشیم. البته ما اجازه نداریم تصرفی که منجر به خدشه به مبانی و ارزش ها شود داشته باشیم، پس ما می shy&توانیم به صورت مشروط کشف و تصرف در طبیعت داشته باشیم.

وی سوال دوم را مهم تر از سوال اول دانست و گفت: آیا اسلام تکنولوژی فعلی را به صورت حکم اولی می shy&پذیرد یا آن را از باب اکل میته قبول می کند؟ این سوال قبل از اینکه فقهی باشد یک سوال کلامی و فلسفی است. تکنولوژی مدرن کنونی مثل علم و هنر و فلسفه مدرن، دارای مبانی است. می shy&توانیم بگوییم مبانی آن یک مثلث سه ضلعی است و در رأس آن اومانیزم قرار دارد که با خدا محوری قابل جمع نیست، ضلع دیگر آن سوبژکتیویسم است که اصالت را به فاعل شناسای انسانی می shy&دهد. یعنی آنچه عقل بشر می فهمد اعتبار دارد و وحی را نمی shy&پذیرد. ضلع سوم آن سکولاریسم است، یعنی اصالت این جهان در برابر آخرت و جدایی دنیا و آخرت. با این توصیف از مبانی تکنولوژی این مبانی با اسلام در تعارض می shy&باشد و تکنولوژی به لحاظ مبانی با اسلام سازگاری ندارد.

مدیر گروه فلسفه پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با طرح این سوال که اگر مبانی تکنولوژی مدرن را عوض کنیم، آیا تعارضات اسلام و تکنولوژی مدرن قابل حل است؟ پاسخ این است که اگر این مبانی را عوض کنیم گزاره ها خیلی عوض نمی shy&شوند، مثلاً نسبیت انیشتین یا جاذبه نیوتن یا عناصر جدول مندلیف تغییر نمی کنند! اما نگاه عالم به طبیعت عوض می شود. پس مبانی تکنولوژی مدرن به نحو موجه کلیه تغییر ایجاد نمی shy&کند. اما می shy&توان با تغییر مبانی تکنولوژی مدرن، تعارض جدی که بعضی از آثار تکنولوژی با ارزش های دینی دارد، حل کرد.

عضو شورای علمی گروه معرفت شناسی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در آخر گفت: باید تکنولوژی موجود را کنترل و مدیریت کنیم و البته سراغ بخش shy&هایی از تکنولوژی نباید برویم. مثلاً تکنولوژی که منجر به ساخت بمب اتم می شود از نظر ما کاملاً به خطا رفته است. ما اگر تکنولوژی را با تغییر مبانی بتوانیم استفاده و مدیریت کنیم، باید این

کار را انجام دهیم، البته کار ساده ای نیست!

وی در پایان خاطر نشان کرد: راهکار دیگری وجود دارد و آن هم تولید تکنولوژی مبتنی بر مبانی اسلامی است که قطعا آثار منفی تکنولوژی غربی را نخواهد داشت.